

УДК 929.52(477.83-25)“14”

Б. І. ПЕТРИШАК*

**РОДИНА ГОБЕЛІВ (ГЕБЕЛІВ) В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ ЛЬВОВА ПЕРІОДУ ПІЗНЬОГО СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ**

Представлено історію родини Гобелів (Гебелів) у Львові в XV ст. як приклад зміни політичної еліти, асиміляції та вимирання давніх міщанських родів XIV–XVI століть. Прослідковано кар’єрний ріст кількох найвизначніших представників роду: райців, лавників, міського писаря.

Ключові слова: Гобелі; родина; райці; лавники; міський писар; Львів.

Мало вивчене і мало знане дослідникам минуле XV-вічного Львова потребує різноаспектного підходу. Містознавчі студії пізнього Середньовіччя й надалі залишаються поза увагою істориків-урбаністів, поступаючись дослідженням епохи ранньомодерного часу або князівської доби. Частково це можна пояснити відсутністю збережених писемних джерел, складністю інтерпретації тогочасних іншомовних згадок. Львів натомість має доволі репрезентативну джерельну базу з XV ст., що дає змогу розглянути багато питань з політичної та соціальної історії.

Оскільки історію завжди творять люди, важливим питанням минулого Львова є його еліти – політичні та інтелектуальні. За майже повної відсутності напрацювань в українській історіографії¹ маємо натомість дуже багатий доробок польських істориків у плані досліджень еліт².

Серед родів, представлених на політичній арені міста у XIV–XVI ст., слід відзначити ту, що вирізнялася своєю активною діяльністю саме у XV ст., – це Гобелі (Гебелі), які обіймали високі посади в міському уряді, володіли нерухомістю, мали повагу та визнання у львів’ян. Розглянемо історію їхньої появи у Львові та діяльності членів родини Гобелів як приклад кар’єрного росту людини у великому місті³. Такого типу мікродослідження дають змогу побачити загальноісторичні процеси (міграція з інших міських осередків, заміщення старих еліт новими, розростання родини, асиміляція через шлюби тощо). Цю родину було вибрано не випадково, адже її представники перебували при владі упродовж кінця XIV – початку XVI століть.

Гобелі з’являються у Львові наприкінці XIV ст., коли старі роди Штехерів, Зомерштейнів, Брігерів, Радемунчів, Ворстів, Шелерів поступаються місцем Чорнбергам, Зіндріхам, Стейнкелерам, Німандам,

* *Петришак Богдана Ігорівна* – кандидат історичних наук, науковий співробітник відділу використання інформації Центрального державного історичного архіву України, м. Львів.

Стернбергам та ін.⁴, щоб через століття своєю чергою зникнути зі сторінок міських книг. Першим представником Гобелів у Львові був Миколай (Nicolaus Gobel (Gobil)), райця та купець⁵. Походження та обставини появи майбутнього урядника у місті невідомі. Припускаємо, що міг походити з Малопольщі, з Нового Сонча, звідки згодом приїхав до Львова його внук Андреас⁶. Родинні клани Гобелів зустрічаються у XIII–XV ст. також у Сілезії, Прусах, Великопольщі. Наприклад, у Кракові в 1442–1443 рр. жив Миколай Гобіль⁷, у 1474 р. там же зафіксовано райцю Гобеля⁸. Вони мешкали в Торуні, лавником Старого міста Торуня у 1381–1404 рр. був Конрад Гобіль⁹. У Варшаві знаходимо згадку про міщанина Яна Гебеля у 1432 р.¹⁰ У 1497 р. у краківських книгах також зустрічаємо Яна Гебеля¹¹. Якийсь Гобель був вроцлавським війтом у XIII ст.¹² Такий величезний ареол поширення прізвища дає змогу припустити, що це справді була потужна купецька родина, яка мала своїх представників в усіх великих торговельних центрах.

Діяльність Миколая у новому оточенні розпочинається 1388 р. участю у розподілі спадщини львівського лавника Матіаса Сторрінгі (Storring, Sturricane)¹³. Миколай уклав договір з опікуном дітей покійного Конрадом (Кунче) Сторрінгою (ймовірно, родичем) про користування нерухомістю та різницькою яткою Сторрінгів, натомість повинен був утримувати дітей до їхнього повноліття й забезпечувати їх. Можливо, Миколай мав якийсь стосунок до цієї купецької родини¹⁴. У 1404 р. у найдавнішій рахунковій книзі Львова Гобель був у списку платників міських податків, оскільки, очевидно, уже став повноправним громадянином міста¹⁵. Наступного року обраний райцею поряд з Пйотром Ізенгутелем, Яном Зомерштейном, Конрадом Ріппеном, Миколаєм Шмідфілдом і Миколаєм Бернером¹⁶. У складі міської ради залишався впродовж 1406–1409 рр.¹⁷ На його місце радники обирають Георгія Гобеля – родича Миколая. Це ще раз підтверджує думку, висловлену ще Ю. Скочеком, – усі правлячі райці у пізньосередньовічному Львові були так чи інакше спорідненими, і увійти до цього кола можна було лише матримоніальним шляхом¹⁸.

Повертаючись до Миколая, спробуємо реконструювати його соціальне становище та сферу діяльності у місті. Вочевидь, він був купцем або заможним ремісником (згаданий внук Андреас був різником, а сам Миколай мав володіння на вулиці Різницькій, де були ятки м'ясників). Зберігся реєстр міських податків з будинків і городів, куди внесено дім Миколая на площі Ринок біля Клеменса Чедліча (перша (західна) сторона), а також ґрунт на вулиці Різницькій¹⁹ (сусідами були Якуш Мельчер та Гепірдран) та город перед Галицькою брамою між городами Шерара Гутяра та Микулки Фогелера²⁰. Такі факти підтверджують його заможність та високий соціальний статус. Кам'яницю у середмісті, на площі Ринок, могли дозволити собі лише представники владної еліти. Через

відсутність інших видів міських книг не можна відтворити якісь транзакції за його участю, встановити торговельні операції, розмір капіталу тощо. Однак непрямим доказом того, що Миколая дуже цікавили купецькі справи, стала його участь у переговорах міста з володарем молдавської держави Олександром Добрим про надання певних привілеїв купцям. Ці переговори велися ще з 1406 р. і полягали у встановленні пільгового розміру мита для львівських купців на території Молдови²¹. 1408 р. у Корчин до короля прибули Миколай Гобель і міський писар (ним був тоді Ян Тлумач) у справі “Волоської дороги”²². Одразу після цього Миколай разом з Яном Зомерштайном і війтом відправився до Любліна, де вирішував справу про міське поспільство і дружин купців (судячи з джерела, йшлося про чергові “закони проти розкоші”, упровадженням яких міська влада боролася з надмірним витрачанням коштів на бенкети з різних приводів, наприклад, хрестин)²³. Наступного року Гобель їздив у складі посольства разом з війтом Конрадом Ріппеном і писарем на сейм до Лунчіча (Ланьцута?)²⁴. Крім зацікавленості в торговельних справах, можна відзначити й освіченість Миколая, його вміння вести переговори від імені міста. Саме тому серед тодішніх райців він був одним з найбільш шанованих. Миколай Гобель брав участь і у внутрішніх справах міста як райця, наприклад, у 1406 р. виступав як свідок угоди між домініканцями і спадкоємцями львівського міщанина Миколая Чеха²⁵. Лешек Подгородецький називав Миколая Гебеля одним з головних урядників у Львові за короля Владислава II Ягайла, поряд з нотарієм Пйотром Вольфрамом, бурмістром Миколаєм Бернером, райцями Пйотром Ейзенгуттелем, Пйотром Штехером, Яном Зомерштайном, Миколаєм Шмідфілдом²⁶. Найімовірніше, після 1410 р. помер, оскільки у джерелах немає згадок про нього.

Діяльність Миколая Гобеля продовжив після 1409 р. його родич Георгій. Встановити ступінь спорідненості між ними важко за відсутності інформації. У міських книгах записано, що Андреас Гобель був внуком Миколая, про Георгія подібних відомостей не виявлено. Однак припускаємо, що вони походили з однієї родини. Миколай Гобель немовби “передав естафету” своєму родичу – у 1410 р. Георгія обирають райцею, можливо, саме на його місце²⁷. Хоча не можна стверджувати, що Георгій був абсолютно невідомим міському поспільству перед цим обранням. Він з’являється в міських реєстрах одночасно з Миколаєм – у 1405 р., коли Миколай сплачує податок з будинку на першій стороні Ринку, Георгій робить те ж саме з будинку на четвертій стороні біля Клейна Матіса та Андреаса Бреннера²⁸. Таким чином вони мали один соціальний статус. У 1412 р. Георгій Гобель уже був війтом (також 1421, 1430)²⁹, згодом – лавником (1422)³⁰, райцею (1410–1432)³¹, бурмістром (1423)³². За час перебування на верхівці влади брав участь у кількох визначних подіях, зокрема, його коштом місто частувало у

1414 р. князя Сигізмунда Корибута, учасника битви під Грюнвальдом, майбутнього чеського намісника³³. У 1420 і 1426 рр. виступив посланцем разом з Яном Тлумачем до короля у Сандомир у міських справах³⁴. На громадських засадах був охоронцем коштів катедрального собору у Львові – ця особа вибиралася міщанами для розпорядження коштами, котрі жертвували костелу³⁵.

Як вже згадувалося, був власником багатой нерухомості. Про будинок у четвертій частині Ринку сказано вище, у 1415 р. Георгій сплатив податок з колишнього будинку Миколая Гобеля у першій частині Ринку біля Клементя Чедліча³⁶. Також мав будинок на вул. Лазневій³⁷, город біля гори св. Юрія перед Татарською брамою, який його син, також Георгій, продав Мартину Вассерброту за 20 угорських злотих і 16 грошів³⁸. Востаннє Георгій згаданий 1437 р., коли він свідчив у справі між батьком та сином Шольтисами за спадок Зомерштейнів³⁹.

Прослідковуючи генеалогію родини, виокремлюємо три покоління Георгіїв Гобелів. Якщо взяти за середній вік особи 50 р., то схема виглядатиме приблизно так:

1385–1440 – Георгій Гобель-перший;

1420–1480 – Георгій Гобель-другий;

1460–1510 – Георгій Гобель-третій.

Ці роки життя вираховано таким чином: відштовхуючись від достовірної дати навчання Георгія Гобеля, сина Георгія, міського писаря, у Краківському університеті (1479 р.)⁴⁰, ми спробували з'ясувати рік його народження. Округливши дату, отримуємо 1460 рік — 19-річний юнак міг уже навчатися там. Але звідси випливає, що його батьком не міг бути той Георгій Гобель, який згадується ще у 1405 р. як дорослий чоловік, – на момент народження сина він мав би мати понад 70 років (!). Тому логічно припустити, що між ними існував ще другий Георгій Гобель, син згаданого Гобеля у 1405 р., котрий і був міським писарем. М. Капраль виділяє ще двох Георгіїв Гобелів – лавника у 1422 р. та лавника (1447–1450) і райцю (1450–1453)⁴¹, проте видається логічним співвіднести першого з нашим першим Георгієм, а другого – з другим, міським писарем. Загалом, ці припущення вимагають детальнішої верифікації з віднайденням нових джерел інформації.

Саме Георгій-другий став відомим міським писарем, який очолював цей уряд майже 20 років (!). Подібні тривалі каденції були рідкістю і вказували на виняткові здібності та таланти людини, її освіченість й управлінські якості. Георгій розпочав діяльність у місті лавником, куди був обраний у 1447 р.⁴² Працював там до 1450 р., потім отримав статус райці⁴³. Приклад Гобеля – це цікавий і водночас винятковий початок кар'єри у місті з вищих урядів, ніж писар, хоча для канцелярій шляхетських містечок і навіть королівських міст Польської Корони таке явище не було унікальним⁴⁴. Радники міста радше залучали до керів-

ництва канцелярією добре знану особу зі свого кола, аніж новоприбулого громадянина.

У львівській міській канцелярії писарем Гобель перебував упродовж 1453–1455, 1459, 1462–1467, 1472, 1474–1476 рр. (після Миколая з Серету)⁴⁵. Цей період в історії канцелярії містить численні лакуни через уривчастість джерел, тому детальніше прослідкувати усі нюанси неможливо⁴⁶.

Головним писарським обов'язком Гобеля було ведення міських книг. З 1460 р. збереглися раецька та фінансова міські книги, які теоретично мав вести міський писар разом з підписками⁴⁷. Про наявність у канцелярії за урядування Гобеля допоміжного персоналу свідчить часта зміна рук у раецькій книзі, зокрема, у 1477–1478 рр.⁴⁸ Зустрічаємо й обов'язки, які раніше не виконували міські писарі, – укладання статутних документів цехів. За дослідженнями Януша Тандецького, у Торуні цехові статuti видавались переважно міською канцелярією⁴⁹. У 1470 р., 19 березня, Георгій Гобель підписав затверджений статут кушнірського цеху⁵⁰.

Георгій брав участь і в зовнішніх контактах канцелярії, зокрема, у Пйотрковському сеймі в 1459 р.⁵¹ Як більшість писарів, поза канцелярією він займався й іншими справами міщан, наприклад, у 1466 р. виступав опікуном Варвари, дружини львівського вїта Георгія Кушніра, у справі спадку⁵². У володінні міського писаря знаходилося багато нерухомості. Зокрема, у 1441 р. Георгій мав кам'яницю в Ринку⁵³. Він також володів городом позаду костелу св. Станіслава на Краківському передмісті, який згодом перейшов до його сина Георгія⁵⁴. У 1476 р. Гобель заснував Гїбльовську осаду, що згодом мала назву Гїбльовки⁵⁵. На думку Романа Могитича, це була передміська осада, заснована приватною особою. Її мешканці вважалися вільними чиншовиками, які платили податки місту⁵⁶. У тому ж році писар визнав якомусь Юрку свою власність у Козельниках⁵⁷.

У 1480 р. міський писар згаданий уже як покійний⁵⁸. Родина Георгія ще довго згадується у міських книгах після його смерті. Наприклад, з 1482 р. маємо згадки про дітей покійного Гобеля – Георгія-молодшого (третього, за нашими обрахунками) та Катерину, які були власниками кам'яниці на розі навпроти кладовища біля катедри, поруч з кам'яницею Якуба Колязека⁵⁹. Через два роки син продав цю кам'яницю Міхалу Гаснеру, лавнику, невідомо, за яких обставин⁶⁰. Імовірно, саме він (або його тезка) обирався урядником-райцею у 1505–1508 рр.⁶¹ Опісля доля родини писаря залишається невідомою.

Андреас Гобель, як уже було сказано, доводився внуком Миколаю. У Львові він з'являється трохи пізніше за свого діда – у 1405 р., коли сплачує податок з нерухомості, розташованої на вулиці навпроти катедрального костелу, поблизу помешкання родичів⁶². Наступного року

рада приймає його до кола громади, отримавши рекомендаційні листи від Миколая. У подальших роках Андреас збільшує свої маєтності, сплачуючи вже за будинки у Ринку (отриманий, очевидно, за дружиною Термелинне), на вул. Лазневій та Татарській між Мельчерами⁶³. Однак відомостей про його урядницьку кар'єру немає – напевно, провадив тільки свою професійну діяльність різника.

Існують також згадки про Міхаеля Гебеля, львівського міщанина та райцю у 1507, 1512, 1519 рр.⁶⁴, який, очевидно, також перебував у родинних зв'язках з родиною Георгія⁶⁵. У 1521 р., після його смерті, вдова Софія розділила між дітьми Франциском і Валентином надбане майно (кам'яницю на розі площі Ринок біля катедри)⁶⁶. Молодший син, Валентин, до певної міри продовжив урядницьку кар'єру батька: упродовж 1524–1538 рр. він обирався львівським лавником⁶⁷. Натомість з останньої третини XVI ст. маємо згадки лише про окремих міщан з таким прізвищем (вияснити ступінь їхньої спорідненості важко). Так, у 1571 р. Мацей Гібель із дружиною Доротесю, брат Мартина, визнав свій борг небожу Войцеху, який реформував на свою частку дому у Галицькому передмісті⁶⁸. У 1582 р. якийсь Павло Гібльович зі Львова взяв шлюб з дівчиною Барбарою Пенчурою у катедральному костелі⁶⁹.

Згадка про родину Гобелів – Гібелів дійшла до нашого часу у назві кам'яниці – Гібльовська, що була власністю Гобелів до середини XVI ст. Пізніше вона перейшла у власність родини Шольців⁷⁰, а згодом, коли Антоніо Массарі отримав будинок у віно за дружиною Шольцівною, почав зватися Массарівським (зараз це будинок № 24 на площі Ринок).

Родина Гобелів залишила помітний слід в історії міста. Багато її представників входило до органів міського самоврядування – ради і лави, вони вирішували важливі суспільні проблеми, приймали закони, лобіювали свої інтереси при владі. Георгій Гобель був одним з найвизначніших міських писарів Львова. Попри це, Гобелі були також потужними власниками нерухомості, вкладниками капіталу. Однак на початку XVI ст., коли відбувається заміна старих еліт новими, члени цієї родини дедалі більше відходять на задній план, нащадки колись відомих райців не потрапляють навіть до рядів лавників, продаючи нерухомість, придбану батьками, вони переселяються на бідніші і занедбаніші вулиці та передмістя. Фактично з кінцем “німецької” епохи Львова, за висловом Б. Зіморовича, поляки “... в короткий час меншу кількість німців поглинули, <...>, або ж перетягнули їх на свої звичаї, обряди й одяг”⁷¹, що докорінно змінило обличчя пізньосередньовічного міста.

¹ Про відомі середньовічні роди у Львові див.: *Skoczek J., Studia nad patrycjatem lwowskim wieków średnich // Pamiętnik Historyczno-Prawny. – Lwów, 1929. – T. VII. – Z. 5. – S. 231–304; Ejustd. Ze studiów nad średniowiecznym*

Lwowem // Pamiętnik Historyczno-Prawny. – Lwów, 1928. – Т. VI. – З. 3. – S. 255–368. Див. також новіші статті: *Гуль О.* Владна еліта Львова в кінці XV – на початку XVI століття // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Львів, 2013. – Вип. 23. – С. 129–149; *Петришак Б.* Влада у Львові в другій половині XIV ст.: колективний портрет (у дружці).

² Найповнішу бібліографію про еліту влади див.: *Noga Z.* Krakowska rada miejska w XVI wieku. Studium o elicie władzy. – Kraków, 2003. – S. 5–10. Найбільш вагомими працями окремих міст можна вважати: *Zdrenka J.* Główne, Stare i Młode Miasto Gdańsk i ich patrycjat w latach 1342–1525. – Toruń, 1992; *Mikulski K.* Przestrzeń i społeczeństwo Torunia od końca XIV do początków XVIII wieku. – Toruń, 1999; *Czaja R.* Socjotopografia miasta Elbląga w średniowieczu. – Toruń, 1992; *Ejusd.* Patrycjat Starego miasta Torunia i Starego Miasta Elbląga w średniowieczu // Elity mieszczańskie i szlacheckie Prus Królewskich i Kujaw w XIV–XVIII wieku. – Toruń, 1995; *Goliński M.* Socjotopografia późnośredniowiecznego Poznania. – Warszawa; Poznań, 1982; *Długokęcki W.* Elita władzy miasta Malborka w średniowieczu. – Malbork, 2004; *Starzyński M.* Krakowska rada miejska w średniowieczu. – Kraków, 2010; *Jakimińska G.* Elita władzy lubelskiej gminy miejskiej w latach 1555–1651. – Lublin, 2012; *Kardas A.* Elity władzy w Toruniu w XVII wieku. Mechanizmy kształtowania się i wymiany grup rządzących. – Toruń, 2004; також численні статті.

³ Див. схожі дослідження в польській історіографії: *Bednarz M.* Rappowie. Dzieje krakowskiej rodziny mieszczańskiej (1535–1670) // Rocznik Krakowski. – 2002. – Т. LXVIII. – S. 105–120; *Kardas A.* Eskenowie w XV–XVIII wieku. Genealogia patrycjuszowskiej rodziny z Torunia // Rocznik Toruński. – 1997. – Т. 24. – S. 171–200; *Kopiński K.* Genealogia patrycjuszowskiej rodziny Allenów z Torunia w XIV w. // Rocznik Toruński. – 1999. – Т. 26. – S. 41–54; *Zielińska-Melkowska K.* Keselingowie (Kislingowie) – najstarsza spośród znanych rodzin toruńskich // Studia nad dziejami miast i mieszczaństwa w średniowieczu. – Toruń, 1996. – S. 209–219.

⁴ *Skoczek J.* Studia nad patrycjatem lwowskim... – S. 3.

⁵ Надалі будемо дотримуватися цього варіанта прізвища як найпоширенішого, зустрічаються також варіанти: *Gabil* (Кsięga przychodów i rozchodów miasta 1414–1426 / Wyd. A. Czołowski. – Lwów, 1905. – S. 93); *Gebil* (Ibid. – S. 25); *Gobil* (Ibid. – S. 50, 63, 64, 66, 69, 75, 78, 95–97, 100–101, 105, 111–112, 133; Кsięga ławnicza ławnicza miejska 1441–1448 / Wyd. A. Czołowski, F. Jaworski. – Lwów, 1921. – S. 26, 29, 244, 307); *Gebel* (Кsięga przychodów i rozchodów miasta 1414–1426. – S. 16) та ін. Також були варіанти написання через дифтонги *ae* і *oe* (*Gaebil*, *Goebil*), які з часом зредукувались до вищезазначених.

⁶ *Album civium Leopoliensium: rejestry przyjęć do prawa miejskiego we Lwowie* / Wyd. A. Janeczek. – Poznań; Warszawa, 2005. – Т. I (1388–1783). – S. 5 (zap. 32).

⁷ *Кsięga wójtowska krakowska 1442–1443* / Przyg. do druku M. Niwiński, K. Jelonek-Litewka, A. Litewka. – Kraków, 1995. – S. 9–10, 132, 174.

⁸ *Bartoszewicz A.* Czas w małych miastach. Studium z dziejów kultury umysłowej późnośredniowiecznej Polski. – Warszawa; Pułtusk, 2003. – S. 37.

⁹ *Czaja R.* Urzędnicy miejscy Torunia. Spisy. Część I: do roku 1454. – Toruń, 1999. – S. 133, 136, 174.

¹⁰ *Bartoszewicz A.* Czas w małych miastach... – S. 57.

¹¹ Żydzi w średniowiecznym Krakowie. Wypisy źródłowe z ksiąg miejskich krakowskich / Opr. B. Wyrozumka. – Kraków, 1995. – S. 218.

¹² *Goliński M.* Podstawy gospodarcze mieszczaństwa wrocławskiego w XIII wieku. – Wrocław, 1991. – S. 178.

¹³ Najstarsza księga miejska 1382–1389 / Wyd. A. Czołowski. – Lwów, 1892. – S. 113 (zap. 680a, 681).

¹⁴ Про діяльність купецьких родин у Львові на підставі опублікованої найдавнішої книги написав М. Лесніков: *Лесніков М. П.* Львовское купечество и его торговые связи в XIV веке // Проблемы экономического и политического развития стран Европы (Из истории средних веков и древнего мира). – М., 1964. – С. 38–54.

¹⁵ Księga przychodów i rozchodów miasta 1404–1414 / Wyd. A. Czołowski. – Lwów, 1896. – S. 4.

¹⁶ Ibid. – S. 7; *Badecki K.* Zaginione księgi średniowiecznego Lwowa. Studium rekonstrukcyjne. – Lwów, 1927. – S. 16; Urzędnicy miasta Lwowa w XIII–XVIII wieku / Wyd. M. Kaprał. – Toruń, 2008. – S. 48–50.

¹⁷ Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie (dalej – AGZ). – Lwów, 1873. – T. IV. – S. 37, 43, 47, 55, 57; Księga przychodów i rozchodów miasta 1404–1414. – S. 63, 78.

¹⁸ *Skoczek J.* Studia nad patrycjatem lwowskim... – S. 3–4.

¹⁹ Частина суч. вул. Театральної.

²⁰ Księga przychodów i rozchodów miasta 1404–1414. – S. 10–11, 23, 34, 45, 57, 65, 75, 95, 107.

²¹ *Charewiczowa Ł.* Handel Lwowa z Mołdawią i Multanami w wiekach średnich. – Lwów, 1924. – S. 8–9.

²² Księga przychodów i rozchodów miasta 1404–1414. – S. 68.

²³ *Зубрицький Д.* Хроніка міста Львова / Пер. з пол. І. Сварника; комент. М. Капраля. – Львів, 2002. – С. 64. Детальніше про ці закони і їхнє дотримання у Львові див.: *Myśliwski G.* Leges sumptuariae w średniowiecznym Lwowie // Świat średniowiecza. Studia ofiarowane Prof. H. Samsonowiczowi. – Warszawa, 2010. – S. 222–233.

²⁴ Księga przychodów i rozchodów miasta 1404–1414. – S. 83.

²⁵ AGZ. – Lwów, 1870. – T. II. – S. 55–58.

²⁶ *Podhorodecki L.* Dzieje Lwowa. – Warszawa, 1993. – S. 35.

²⁷ Księga przychodów i rozchodów miasta 1404–1414. – S. 89; Urzędnicy miasta Lwowa... – S. 50.

²⁸ Księga przychodów i rozchodów miasta 1404–1414. – S. 14.

²⁹ AGZ. – Lwów, 1873. – T. IV. – S. 81, 109; 1875. – T. V. – S. 61; Urzędnicy miasta Lwowa... – S. 363.

³⁰ Urzędnicy miasta Lwowa... – S. 198.

³¹ Ibid. – S. 50–59.

³² Ibid. – S. 55.

³³ Księga przychodów i rozchodów miasta 1404–1414. – S. 133, 137.

³⁴ Księga przychodów i rozchodów miasta 1414–1426. – S. 66, 133.

³⁵ Ibid. – S. 28.

³⁶ Ibid. – S. 5, 42.

³⁷ Księga przychodów i rozchodów miasta 1404–1414. – S. 58.

³⁸ Центральний державний історичний архів України, м. Львів (далі – ЦДАІ України), ф. 52 (Магістрат міста Львова), оп. 2, спр. 8, с. 588; AGZ. – Lwów, 1873. – T. IV. – S. 118.

³⁹ AGZ. –Lwów, 1875. – Т. V. – S. 88–89.

⁴⁰ Metryka Uniwersytetu Krakowskiego z lat 1400–1508 / Wyd. A. Gąsiorowski, T. Jurek, I. Skierska. – Kraków, 2004. – Т. I: Tekst. – S. 403.

⁴¹ Urzędnicy miasta Lwowa... – S. 384.

⁴² Ibid. – S. 201.

⁴³ Ibid. – S. 67.

⁴⁴ *Łosowski J.* Kancelarie miast szlacheckich województwa lubelskiego od XV do XVIII wieku. – Lublin, 1997. – S. 196; *Radtke I.* Kancelaria miasta Poznania w latach 1570–1793 // Historia prawa. Historia kultury. Liber memorialis Vitoldo Maisel dedicatus / Pod red. E. Borkowskiej-Bagieńskiej i H. Olszewskiego. – Poznań, 1994. – S. 102.

⁴⁵ ЦДАЛ України, ф. 52, оп. 1, спр. 489, арк. 16; оп. 2, спр. 8, с. 39, 67, 78, 142, 243, 248, 270, 317; спр. 222, с. 106, 146, 154; спр. 698, с. 107, 124, 129; AGZ. – Lwów, 1878. – Т. VII. – S. 134; 1889. – Т. XIV. – S. 386, 461, 507, 509; *Badecki K.* Zaginione księgi średniowiecznego Lwowa. – S. 51.

⁴⁶ М. Капраль подає, на його думку, два терміни перебування Георгія Гобеля на уряді: 1453–1455 та 1470–1474 рр. (Urzędnicy miasta Lwowa... – S. 340–341). Дати першої каденції подані за згадками в AGZ з львівських гродських книг, другої – ґрунтуються на підписаному Гобелем статуті кушнірського цеху (див. далі) та опублікованому в AGZ витягу з раецької книги. Натомість перегляд збережених за цей період раецької, лавничої та фінансової книг виявив інші роки зайняття уряду Георгієм.

⁴⁷ ЦДАЛ України, ф. 52, оп. 2, спр. 8, 698.

⁴⁸ ЦДАЛ України, ф. 52, оп. 2, спр. 8, с. 333, 336, 364.

⁴⁹ *Tandecki J.* Kancelarie toruńskich korporacji rzemieślniczych w okresie staropolskim. – Warszawa; Poznań; Toruń, 1987. – S. 48.

⁵⁰ Оригінал зберігається у: ЦДІАУЛ, ф. 131 (Колекція грамот на пергаменті), оп. 1, спр. 211, арк. 1; републікація: Економічні привілеї міста Львова XV–XVIII ст.: привілеї та статуті ремісничих цехів і купецьких корпорацій / Упоряд. М. Капраль. – Львів, 2007. – С. 182–183.

⁵¹ *Badecki K.* Zaginione księgi średniowiecznego Lwowa. – S. 51.

⁵² ЦДАЛ України, ф. 131, оп. 1, спр. 193, арк. 1; Каталог пергаментних документів Центрального державного історичного архіву УРСР у Львові 1233–1799 / Уклад. О. А. Купчинський, Е. Й. Ружицький. – К., 1972. – С. 117.

⁵³ *Księga ławnicza miejska 1441–1448* / Wyd. A. Czołowski, F. Jaworski. – Lwów, 1921. – S. 26, 29.

⁵⁴ ЦДАЛ України, ф. 52, оп. 2, спр. 9, с. 9–10.

⁵⁵ *Zimorowicz J. B.* Viri illustres civitatis Leopoliensis, Metropoliæ Russiae, collecti per Bartholomæum Zimorowicz, consulem Leopoliensem // Opera quibus res gestae urbis Leopolis illustrantur ex mandato senatus eiusdem civitatis / Ed. C. J. Heck. – Leopoli, 1899. – P. 299.

⁵⁶ *Могутич Р.* Передмістя самоврядного Львова у першій половині XVII ст. // Вісник інституту Укрзахідпроектреставрація. – Львів, 2003. – № 13. – С. 33.

⁵⁷ ЦДАЛ України, ф. 52, оп. 2, спр. 222, с. 199.

⁵⁸ Там само, с. 337.

⁵⁹ Там само, спр. 8, с. 442.

⁶⁰ Там само, с. 488.

⁶¹ Там само, оп. 1, спр. 163, арк. 1–2 зв.; спр. 490, арк. 5; оп. 2, спр. 9, с. 33–34; Urzędnicy miasta Lwowa... – S. 86–87.

⁶² Księga przychodów i rozchodów miasta 1404–1414. – S. 14–15. Сучасна вулиця Галицька.

⁶³ Ibid. – S. 37, 58, 75.

⁶⁴ ЦДІАЛ України, ф. 52, оп. 2, спр. 9, с. 260; AGZ. – Lwów, 1883. – Т. IX. – S. 236–239. М. Капраль подає лише 1512 р.: Urzędnicy miasta Lwowa... – S. 88.

⁶⁵ Гуль О. Владна еліта Львова... – С. 132.

⁶⁶ ЦДІАЛ України, ф. 52, оп. 2, спр. 9, с. 329–331.

⁶⁷ Urzędnicy miasta Lwowa... – S. 208.

⁶⁸ ЦДІАЛ України, ф. 52, оп. 2, спр. 15, с. 747; Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu, rękopisy, sygn. 826, k. 53 v.

⁶⁹ Ibid., k. 88 v.

⁷⁰ У 1564 р. Станіслав Гебель, син згаданого Валентина Гебеля і онук Міхаеля, продав частку своєї Гебльовської кам'яниці, розташованої на розі навпроти катедрального собору на площі Ринок, Станіславу Шольц-Вольфовичу, дружиною якого була сестра Станіслава Катерина (ЦДІАУЛ, ф. 52, оп. 2, спр. 14, с. 4–5; *Pirawski T. Relatio status almae Archidioecesis Leopoliensis* / Ed. C. J. Heck. – Leopoli, 1893, p. 102).

⁷¹ *Зіморевич Б. Потрійний Львів: Leopoli Triplex* / Перекл. з лат. Н. Царьової; ком. І. Мицька; ред. О. Шишка. – Львів, 2002. – С. 110.

The article presents the history of Gobel (Gebel) Family in Lviv in 15th century as the example of changing of political elite, assimilation and extinction of old bourgeois families of the 14-16th centuries. The career of several most prominent members of the family as consuls, traders and city clerk is considered.

Key words: Gobels; the family; the consuls; the traders; the city clerk, Lviv.